

Назва навчальної дисципліни	<i>Загальне землезнавство з основами картографії</i>
Галузь знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Шифр навчальної дисципліни	<i>ВК</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Бондаренко Тетяна Євгеніївна</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат педагогічних наук</i>
Вчене звання	<i>–</i>
Посада викладача	<i>викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0985760429</i>
Профайл викладача	<i>http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/me/stryktyra/kaf_biologia/tsytsyura.pdf</i>
Е-mail викладача	<i>gena777tanya2@gmail.com</i>
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>45 ауд.</i>

Опис дисципліни

Освітній компонент Загальне землезнавство з основами картографії належить до варіативних дисциплін професійно-практичної підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія). Метою є формування у здобувачів вищої освіти системи знань про загальні закономірності природи планети в цілому, її структуру, динаміку розвитку, про способи картографічного зображення та способи вимірювання на карті, а також відповідних умінь і компетентностей. Майбутні педагоги в своїй практичній діяльності зможуть використовувати знання про властивості основних зовнішніх та внутрішніх оболонок планети Земля і вміти пояснити їх вплив на населення та господарство, а також використовувати картографічні твори для вирішення конкретних практичних завдань.

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль І. ЗЕМЛЯ – ПЛАНЕТА СОНЯЧНОЇ СИСТЕМИ. ЗОБРАЖЕННЯ ПОВЕРХНІ ЗЕМЛІ			
Тема 1. Загальні уявлення про Всесвіт і Сонячну систему. форма та розміри Землі.	Земля як планета Сонячної системи	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, виконання практичних завдань	35
Тема 2. Рухи Землі та їх географічні наслідки. Геофізичні поля Землі: магнітне та гравітаційне	Рухи Землі та їх географічні наслідки. Визначення місцевого та поясного часу.		

Тема 3. Зображення поверхні Землі. Географічні карти. Математична основа карт	Класифікація географічних карт. Масштаб карт.		
Тема 4. Топографічна карта	Вимірювання на топографічній карті та визначення географічних і прямокутних координат на ній		
Тема 5. Способи зображення на географічних карт	Вимірювання на географічній карті та визначення географічних координат на ній		
Тема 6. Орієнтування на місцевості	Використання топографічних карт для орієнтування на місцевості		
Тема 7. Зйомки місцевості. Плани місцевості	Плани місцевості		
Змістовий модуль II. ОБОЛОНКИ ЗЕМЛІ			
Тема 8. Склад, будова та значення атмосфери	Визначення метеорологічних показників. Синоптична карта	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, виконання практичних завдань	25
Тема 9. Загальні відомості про гідросферу	Властивості океанічних вод. Рух води в океані.		
Тема 10. Будова Землі, склад і структура земної кори, її розвиток. Рельєф	Геологічні, тектонічні карти. Зв'язок тектонічної будови і рельєфу		
Тема 11. Загальні відомості про біосферу	Природні зони Землі		
Тема 12. Географічна оболонка Землі	Антропогенний вплив на географічну оболонку		
ІНДЗ		Організація дослідницької роботи та виконання портфоліо	10
ЗАЛІК			30 балів
Разом			100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3	Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК8	ЗК8. Здатність застосовувати в практичній діяльності стратегію сталого розвитку як екологізацію свідомості громадянина України.

ФК9	Здатність до усвідомлення досягнень біологічної та географічної науки і їх ролі у житті суспільства, спроможність користуватися новітніми досягненнями, необхідними для професійної та/або інноваційної діяльності.
ФК13	Спроможність розробляти та реалізовувати навчальні та наукові проекти з біології, основ здоров'я і географії, презентувати їх.
ФК14.	Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні проблеми біологічної та географічної науки на рівні новітніх наукових досягнень.
ФК16	Здатність здійснювати самостійно та організовувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з використанням сучасних методів і технологій, прикладних біологічних і географічних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.
ФК19	Здатність до аналізу, представлення і поширення біологічної та географічної інформації, використання різноманітних письмових, усних та візуальних засобів, інформаційно-комунікаційні технологій

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
РН3	Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання.
РН8	Демонструє знання принципів раціонального природокористування із врахуванням цілей сталого розвитку задля збереження біорізноманіття та екологізації свідомості громадянина України.
РН15	Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в учнів.
РН17	Демонструє і використовує новітні досягнення біологічної та географічної науки і пояснює їх роль у житті суспільства, обґрунтовує їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності.
РН21	Демонструє уміння розробляти та реалізовувати навчальні та наукові проекти з біології, основ здоров'я і географії, підготовки презентацій, користуватися обладнанням, препаратами, засобами навчання.
РН22	Розуміє концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої та географічної науки на рівні новітніх наукових здобутків.
РН27	Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення біологічної та географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, інформаційно-комунікаційні технології.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- **Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів під час самостійної роботи та на практичних заняттях:**

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Літературні джерела

1. Багров М.В., Боков В.О., Черваньов І.Г. Землезнавство. Київ: Либідь, 2002. 464с.
2. Волошин І.І. Загальне землезнавство. Ніжин: вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. 294с.
3. Любинський О.І., Придеткевич С.С. Курс лекцій із загального землезнавства. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2019. 186 с.
4. Мащенко О. М. Загальне землезнавство з основами теорії фізичної географії: навчально-методичний посібник для студентів спеціалізації: 014.07 Середня освіта
5. Мащенко О.М. Загальне землезнавство. Методичні рекомендації до лабораторних робіт для студентів спеціальності «географія». Полтава: ПНПУ, 2010. 23 с.
6. Мащенко О.М. Загальне землезнавство. Методичні рекомендації до сам. та інд. роботи для студентів спеціальності «Географія». Полтава: ПНПУ, 2010. 16 с.
7. Мельничук М.М., Білецький Ю.В., Чабанчук В.Ю. Загальне землезнавство: Методичні рекомендації до практичних занять для студентів географічного факультету за спеціальностями «Готельно-ресторанна справа» та «Туризм». Луцьк, 2019. 164 с.
8. Олійник Я.Б., Федоришак Р.П., Шищенко П.Г. Загальне землезнавство: навч. посіб. Київ: Знання – Прес, 2003. 247 с. (Київському національному університету імені Тараса Шевченка 170 років).
9. Омері І. Д. Землезнавство: навч-метод. посіб. з питань проведення практичних і самостійних робіт [для студ. негеограф. спеціальностей вищ. навч. закл.]. Київ : КУ ім.

- Бориса Грінченка, 2012. 30 с.
10. 1000 загадок Всесвіту / Авт.-упорядн. С.М.Зигуненко; Художн. С.В.Іващук. Київ: Школа, 2003. 298 с.
 11. Базалук О. Космічні подорожі – реальність, що наближається. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2015. №1. С.4-6.
 12. Баранський О. Візуальні спостереження Сонця/ О.Баранський, В.Лефтор, С.Едель. *Наше небо*. 2003. №6. С.28-32.
 13. Величко М. Як утворився супутник Землі – місяць. *Науковий світ*. 2006. №1. С.16.
 14. Волошин І.І. Загальне землезнавство. Ніжин: вид-во НДПУ ім. М.Гоголя, 2002. 294 с.
 15. Географічна енциклопедія України: В 3-х томах. Київ, 1989-1994.
 16. Географія: Я пізнаю світ: Дит. енцикл. / Авт.-упорядн. В. А. Маркін; Художн.: В.Л. Баришников, Л. Л. Сильянова. Київ : Школа, 2001. 496 с.
 17. Голованенко В. Ми всі – під одним Сонцем. *Науковий світ*. 2007. №6. С.32.
 18. Гофельманн, Кай. 1000 катастроф Всесвіту / Пер. з нім. Київ: Школа, 2003. 186 с.
 19. Губарев В. К. Географія світу: Довідник школяра і студента. Донецьк: ТОВ ВКФ “БАО”, 2004. 576 с.
 20. Земля і Всесвіт. Київ: ВІРА –Торнадо, 2003. 208 с.
 21. Кисилевич Л.С. Походження Всесвіту. *Країна знань (укр. пошта)*. 2006. №7. С.22-25.
 22. Корисні копалини на астероїдах. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2015. №12.– С.4.
 23. Коротун І.М. Основи загального землезнавства. Навчальний посібник для студентів екологічних спеціальностей вищих закладів України. Рівне, РДТУ, 1999. 310 с.
 24. Космічна погода впливає на здоров'я й поведінку більшості землян. *Валеологія*. 2007. № 9-10. С.8-9.
 25. Кудашкіна Л. Чи є життя на місяці? *Наше небо*. 2003. №6. С.11-14.
 26. Ленц Н. 1000 таємниць планети Земля / Пер. з нім.; Художн. І.К.Салатов. Київ : Школа, 2002. 216 с
 27. Мащенко О.М., Маляренко О.С. Екологічні наслідки сейсмічних явищ. *Навколишнє середовище і здоров'я людини*. Матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного семінару. Полтава: ПНПУ, 2010. С. 123-125.
 28. Мормиль О.В., Мормиль В.Г. Дистанційне вивчення Землі і Сонця. *Географія та економіка в рідній школі*. 2015. № 3. С. 28–31.
 29. На супутнику Юпітера води більше, ніж на Землі. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2015. №8. С.4.
 30. Нова версія складу ядра Землі. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2015. №12. С.4.
 31. Савчук Р.І. Загальне землезнавство з основами краєзнавства. Суми: Університетська книга, 2014. 184 с.
 32. Сафранов Т.А.Екологічні основи природокористування. Львів: Новий світ, 2004. 248 с.
 33. Сухарев С.М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Техноекологія та охорона навколишнього середовища. Львів: Новий Світ. 2000, 2004. 256с.
 34. Чурюмов К. Як виникло і почало світити сонце. *Наше небо*. 2003. №6. С.6-9

Інформаційні ресурси

1. https://pidruchniki.com/17810409/geografiya/zagalne_zemleznavstvo
2. <https://textbook.com.ua/geografiya/1473445587/s-1>
3. http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/TopicDescription?topic_id=24684
4. <https://www.twirpx.com/file/720448/>
5. <https://lektsii.org/6-47543.html>